

ผลกระทบของมาตรการภาษีและปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคต่อรายรับรวมจากการท่องเที่ยวในประเทศไทย

The Impact of Tax Measures and Macroeconomic Factors on the Total Income from Tourism in Thailand

จารวี ศรี / Jarawee Siri

สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา

E-mail: jarawee.sr@gmail.com

พัฒน พัทธนรังสรรค์ / Pat Pattanarangsun

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา

E-mail: pat.pa@ku.th

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินผลกระทบมาตรการภาษีและปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคต่อรายรับรวมจากการท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ แบบอนุกรมเวลารายไตรมาสย้อนหลัง ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี 2556 ถึง ไตรมาสที่ 2 ปี 2562 รวมทั้งสิ้น 26 ไตรมาส และนำไปมาสร้างแบบจำลองทางเศรษฐมิติ โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด 3 ชั้น (Three - Stage Least Squares: 3SLS)

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อรายรับจากนักท่องเที่ยวชาวไทยท่องเที่ยวในประเทศไทย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ได้แก่ อัตราราคาห้องพักเฉลี่ย ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค ราคาน้ำมันดิบเวสต์เท็กซัส และมาตรการภาษี ในขณะที่ปัจจัยที่ส่งผลต่อรายรับจากนักท่องเที่ยวต่างชาติท่องเที่ยวในประเทศไทย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ได้แก่ ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (ดอลลาร์สหรัฐ) ราคาน้ำมันดิบเวสต์เท็กซัส ดัชนีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศทั่วโลก และฤดูกาล โดยผลการศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวางแผนด้านการท่องเที่ยว รวมถึงการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม

คำสำคัญ: มาตรการภาษี รายรับรวมจากการท่องเที่ยวในประเทศไทย วิธีกำลังสองน้อยที่สุด 3 ชั้น

Abstract

The objective of this study was evaluate the impact of tax measures and macroeconomic factors on the total income from tourism in Thailand. The secondary data used in the study were quarterly time series the 1st quarter of 2013 to the 2nd quarter of 2019, 26 quarters, which were used to create a model that was estimated using the three-stage least squares (3SLS) method.

The result showed that factors affecting the income of domestic tourism in Thailand at the significance level of .01 were the average room rates, Thai consumer price index, consumer confidence index, West Texas crude oil prices and tax measurement. Meanwhile, the factors affecting the income of inbound in Thailand were consumer confidence index, foreign exchange rates (USD), West Texas crude oil prices, the world gross

domestic product index and seasons. The results of this study can be used as guidelines for tourism policy planning and controlling the number of tourists to be at an appropriate level.

Keywords: Tax Measures, Total Income from Tourism in Thailand, Three - Stage Least Squares

บทนำ

“อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว” เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่ช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเป็นอุตสาหกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาตามสภาวะการณ์โลกและพฤติกรรมของผู้บริโภค และเชื่อมโยงไปสู่อุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจของประเทศเป็นการช่วยสร้างอาชีพและก่อให้เกิดการจ้างงาน การกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ช่วยลดปัญหาการขาดดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ อีกทั้งยังมีส่วนช่วยในการสร้างรายได้เพื่อทดแทนส่วนของรายได้ด้านอื่น ๆ ของประเทศที่ชะงักงัน

การเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวไทยส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวแต่ค่าใช้จ่ายที่นักท่องเที่ยวใช้ต่อวันแทบจะไม่มีเพิ่มขึ้น การพัฒนาและส่งเสริมด้านการตลาดของการท่องเที่ยวภายในประเทศจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งและควรได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการขยายตัวของนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น โดยรายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไทย ในปี 2561 มูลค่ากว่า 2.94 ล้านล้านบาท และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี บทบาทของรัฐบาลในการจัดการการท่องเที่ยว ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง โดยมีหน่วยงานส่วนกลางที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยทั้งสองหน่วยงานมีหน้าที่ดูแลการท่องเที่ยวโดยเฉพาะ จัดทำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว ผลักดันให้ภาคการท่องเที่ยวมีอัตราการขยายตัวสูงขึ้น โดยมุ่งหวังว่าการเติบโตของภาคการท่องเที่ยวจะช่วยเพิ่มรายได้เงินตราต่างประเทศและช่วยกระตุ้นการขยายตัวในภาคการผลิตและภาคบริการที่ใช้แรงงานเป็นหลัก อาทิเช่น โครงการ “Amazing Thailand” “โครงการ 12 เมือง ต้องห้าม...พลาด Plus” เพื่อให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวจากเมืองท่องเที่ยวหลักไปสู่เมืองท่องเที่ยวทางเลือกที่มีศักยภาพ ต่อมามีการเพิ่มนโยบายส่งเสริมการ “โครงการท่องเที่ยวเมืองรอง 55 จังหวัด” ซึ่งเป็นหนึ่งนโยบายที่ยังได้รับการสนับสนุนในระยะยาวจนถึงปัจจุบัน รัฐบาลได้จัดงบประมาณเพื่อสนับสนุนมาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวผนวกกับกรมสรรพากรได้จัดทำมาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวภายในประเทศ หรือเรียกอีกอย่างว่าได้ให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีจากการท่องเที่ยวจะให้กับบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล โดยผลบังคับใช้ตามช่วงเวลา ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปมาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2557 – 2562

มาตรการภาษี	กฎหมาย	ช่วงเวลาที่ผลบังคับใช้
ค่าการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ "เที่ยวทั่วไทย"	กฎกระทรวง ฉ.305 (พ.ศ. 2557)	16 ธันวาคม 2557 ถึง 31 ธันวาคม 2557
ค่าการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ "โครงการไทยเที่ยวไทย"	กฎกระทรวง ฉ.305 (พ.ศ. 2557)	1 มกราคม 2558 ถึง 31 ธันวาคม 2558
ค่าท่องเที่ยวภายในประเทศตลอดปี พ.ศ. 2559	กฎกระทรวง ฉ.316 (พ.ศ. 2559)	1 มกราคม 2559 ถึง 31 ธันวาคม 2559
ค่าท่องเที่ยวภายในประเทศเดือนธันวาคม พ.ศ. 2559	กฎกระทรวง ฉ.322 (พ.ศ. 2559)	1 ธันวาคม 2559 ถึง 31 ธันวาคม 2559
ค่าท่องเที่ยว "จังหวัดรอง"	กฎกระทรวง ฉ.335 (พ.ศ.2561)	1 มกราคม 2561 ถึง 31 ธันวาคม 2561
ค่าท่องเที่ยวในประเทศ "เที่ยวเมืองหลัก"	กฎกระทรวง ฉ.344 (พ.ศ.2562)	30 เมษายน 2562 ถึง 30 มิถุนายน 2562

ที่มา: กรมสรรพากร (2562)

จากการกำหนดนโยบายมาตรการส่งเสริมทางการท่องเที่ยวและมาตรการภาษี เพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจและการบริโภคภายในประเทศไทย ซึ่งในแต่ละช่วงเวลาข้อกำหนดของการใช้มาตรการมีความแตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามในแต่ละครั้งที่มีการออกมาตรการนั้น มีการใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก เกิดการลงทุนและการจ้างงานภายในประเทศ จึงทำให้เกิดความไม่แน่ใจว่าผลที่ทำให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทย จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมากหรือน้อยเพียงใดและมาตรการที่ถูกบังคับใช้นั้น มีมาตรการใดบ้างที่ใช้ไปแล้วเกิดประสิทธิภาพ เพื่อเป็นแนวทางให้ภาครัฐบาลสามารถนำมาตรการที่เหมาะสมมาใช้ให้ถูกต้อง ผู้ศึกษาเล็งเห็นถึงบทบาทสำคัญของมาตรการภาษีที่จะกระตุ้นส่งเสริมการท่องเที่ยวและเตรียมพร้อมกับการพัฒนาความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ดังนั้น การประเมินผลจากการใช้มาตรการภาษีและปัจจัยภายนอกอื่น ๆ จะสะท้อนให้เห็นถึงรายรับจากการท่องเที่ยวในประเทศไทย จึงเป็นที่มาของงานศึกษานี้ที่ทำการประเมินผลกระทบของมาตรการภาษีและปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคต่อรายรับรวมจากการท่องเที่ยวในประเทศไทย ในช่วงเวลาที่รัฐบาลมีการใช้มาตรการภาษี รวมถึงการพิจารณาครอบคลุมถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคที่เกี่ยวข้องเพื่อประยุกต์ใช้ในการวางแผนกลยุทธ์และเพื่อเสริมสร้างโอกาสในการเพิ่มศักยภาพของการใช้มาตรการต่าง ๆ ตลอดจนสนับสนุนการดำเนินนโยบายการท่องเที่ยวของประเทศไทยต่อไป

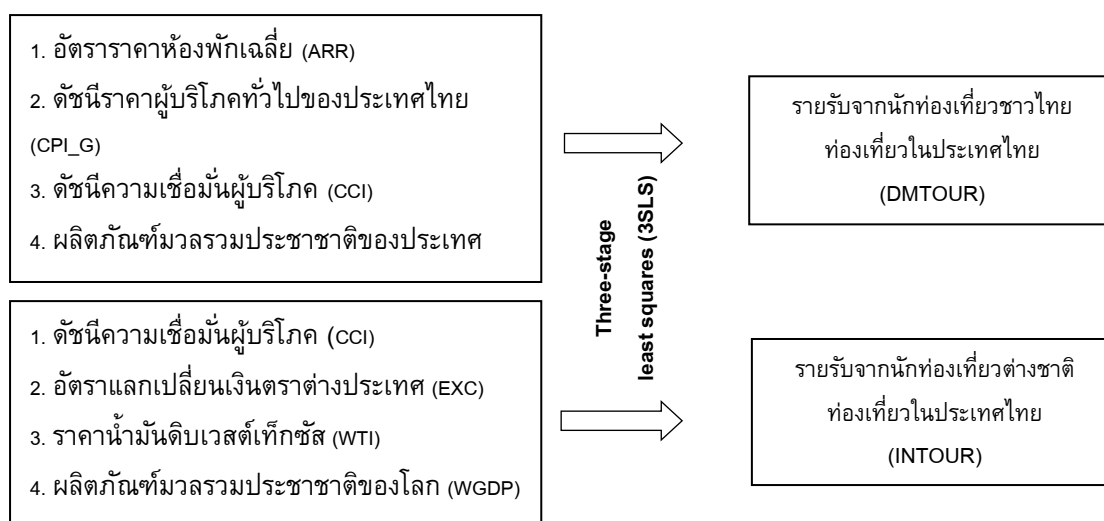
วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินผลของมาตรการภาษีและปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคต่อรายรับรวมจากการท่องเที่ยวในประเทศไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการพยากรณ์รายรับจากนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ และวางแผนให้สอดคล้องกับแนวโน้มเศรษฐกิจของประเทศ

กรอบแนวคิด

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

จากทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์สามารถนำมาประยุกต์ในการสร้างแบบจำลองทางเศรษฐมิติ โดยการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้น (Multiple Regression Analysis) ซึ่งมีปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ จากกรอบแนวคิดที่ผู้ศึกษาได้ระบุไว้สามารถกำหนดแบบจำลองสมการถดถอยทั้งหมด 2 แบบจำลอง ได้แก่ แบบจำลองของรายรับจากนักท่องเที่ยวชาวไทยท่องเที่ยวในประเทศไทยและแบบจำลองของรายรับจากนักท่องเที่ยวต่างชาติท่องเที่ยวในประเทศไทย ดังนี้

แบบจำลองที่ 1: รายรับจากนักท่องเที่ยวชาวไทยท่องเที่ยวในประเทศไทย

$$\ln(\text{DMTOUR}_t) = \alpha_0 + \alpha_1 \ln(\text{ARR}_t) + \alpha_2 \ln(\text{CPI}_G) + \alpha_3 \ln(\text{CCI}_t) + \alpha_4 \ln(\text{GDP}_t) + \alpha_5 \ln(\text{WTI}_t) + \alpha_6 \text{TAX}_t + \varepsilon_{1t}$$

แบบจำลองที่ 2: รายรับจากนักท่องเที่ยวต่างชาติท่องเที่ยวในประเทศไทย

$$\ln(\text{INTOUR}_t) = \beta_0 + \beta_1 \ln(\text{CCI}_t) + \beta_2 \ln(\text{EXC}_t) + \beta_3 \ln(\text{WTI}_t) + \beta_4 \ln(\text{WGDP}_t) + \beta_5 \text{SEASON}_t + \varepsilon_{2t}$$

โดยที่	DMTOUR	คือ รายรับจากนักท่องเที่ยวชาวไทยท่องเที่ยวในประเทศไทย (ล้านบาท)
	INTOUR	คือ รายรับจากนักท่องเที่ยวต่างชาติท่องเที่ยวในประเทศไทย (ล้านบาท)
	ARR	คือ อัตราราคาห้องพักเฉลี่ย (บาท/ห้อง)
	CPI_G	คือ ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของประเทศไทย (ปี 2558 = 100)
	CCI	คือ ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค (กระทรวงพาณิชย์)
	GDP	คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของประเทศไทย (ล้านบาท)
	WTI	คือ ราคาน้ำมันดิบเวสต์เท็กซัส (ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล)
	EXC	คือ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ)
	WGDP	คือ ดัชนีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศทั่วโลก (ปี 2553 = 100)
	TAX_1	คือ มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวจังหวัดท่องเที่ยวหลัก (=1 ในช่วงที่ใช้มาตรการ)
	TAX_2	คือ มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวจังหวัดท่องเที่ยวรอง (=1 ในช่วงที่ใช้มาตรการ)
	SEASON	คือ ฤดูกาล (=1 ในช่วงไตรมาสที่ 1 และ 4 ของทุกปี ได้แก่ เดือน ต.ค. – มี.ค.)
	α_0, β_0	คือ ค่าคงที่
	α_n, β_n	คือ ค่าสัมประสิทธิ์ตัวแปร (โดยที่ n = 1, 2, 3, ...)
	$\varepsilon_1, \varepsilon_2$	คือ ค่าความคลาดเคลื่อนของแบบจำลองที่ 1 และ 2 ตามลำดับ
	t	คือ ช่วงเวลา t (ไตรมาสที่)

วิธีการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาการประเมินผลมาตรการภาษีและปัจจัยที่ส่งผลต่อรายรับรวมจากการท่องเที่ยวในประเทศไทย ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งเป็นข้อมูลแบบอนุกรมเวลา (Time Series Data) เก็บรวบรวมเป็นรายไตรมาสตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี 2556 ถึงไตรมาสที่ 2 ปี 2562 รวมทั้งสิ้น 26 ไตรมาส โดยใช้การวิเคราะห์สมการทั้งหมดทุกสมการไปพร้อมกันทั้งชุดของแบบจำลอง (Simultaneous Equations Methods) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดสามชั้น (Three - Stage Least Squares: 3SLS) ซึ่งเป็นเครื่องมือทางเศรษฐมิติที่ใช้ในการป้องกันปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและค่าคลาดเคลื่อน รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างค่าคลาดเคลื่อนของแต่ละแบบจำลอง ทั้งนี้ หากทำการประมาณระบบสมการด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary least squares, OLS) จะทำให้ได้ตัวประมาณค่าที่ไม่มีความแน่นอน (Inconsistency) ส่งผลให้แบบจำลองไม่มีความน่าเชื่อถือ

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบฟังก์ชันแบบ Log linear สามารถพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรอิสระในแบบจำลองเป็นค่าความยืดหยุ่นของรายรับจากนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติท่องเที่ยวในประเทศไทยต่อตัวแปรอิสระที่มีค่าคงที่

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาเชิงประจักษ์ในส่วนของการประมาณแบบจำลองของรายรับจากนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยการวิเคราะห์ทางเศรษฐมิติในรูปแบบระบบสมการเกี่ยวเนื่องที่มีการประมาณแบบจำลองด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดสามชั้น (Three-stage least squares, 3SLS) สามารถแยกพิจารณาเป็นรายรับจากนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติท่องเที่ยวในประเทศไทย ได้ดังนี้

แบบจำลองที่ 1: รายรับจากนักท่องเที่ยวชาวไทยท่องเที่ยวในประเทศไทย

$$\ln(\widehat{DMT\hat{O}UR}_t) = -12.094 + 0.435\ln(ARR_t) + 4.974\ln(CPI_G_t) + 0.407\ln(CCI_t) - 0.102\ln(GDP_t) - 0.428\ln(WTI_t) - (-1.722)^* \quad (2.859)^{**} \quad (3.348)^{**} \quad (3.288)^{**} \quad (-0.275) \quad (-4.898)^{**} \\ 0.219TAX_1_t + 0.157TAX_2_t \\ (-4.177)^{**} \quad (3.648)^{**}$$

R-Squared = 0.8751 Adjusted R-Squared = 0.8126

แบบจำลองที่ 2: รายรับจากนักท่องเที่ยวต่างชาติท่องเที่ยวในประเทศไทย

$$\ln(\widehat{INT\hat{O}UR}_t) = 20.338 - 0.736\ln(CCI_t) - 3.620\ln(EXC_t) - 0.848\ln(WTI_t) + 2.285\ln(WGDP_t) + 0.126SEASON_t \\ (5.381)^{**} \quad (-3.6950)^{**} \quad (-5.259)^{**} \quad (-7.760)^{**} \quad (8.301)^{**} \quad (3.539)^{**}$$

R-Squared = 0.8704 Adjusted R-Squared = 0.8272

หมายเหตุ: 1) ตัวเลขในวงเล็บคือ ค่า t-statistic

2) * และ ** แสดงถึงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .10 และ .01 ตามลำดับ

3) แบบจำลองนี้ได้ผ่านการทดสอบและแก้ไขปัญหา Multicollinearity, Heteroscedasticity และ

Autocorrelation

จากผลการศึกษา พบว่าแบบจำลองที่ 1 สามารถอธิบายความผันแปรของรายรับจากนักท่องเที่ยวชาวไทยท่องเที่ยวในประเทศไทยได้ ร้อยละ 87.51 โดยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อรายรับจากนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ได้แก่ อัตราราคาห้องพักเฉลี่ย ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของประเทศไทย ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค ราคาน้ำมันดิบเวสต์เท็กซัส มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวในจังหวัดท่องเที่ยวเมืองหลัก และมาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวในจังหวัดท่องเที่ยวเมืองรอง ในขณะที่แบบจำลองที่ 2 สามารถอธิบายความผันแปรของรายรับจากนักท่องเที่ยวต่างชาติท่องเที่ยวในประเทศไทยได้ ร้อยละ 87.04 โดยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อรายรับจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ได้แก่ ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค ราคาน้ำมันดิบเวสต์เท็กซัส อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ดัชนีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศทั่วโลกและฤดูกาล

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาเชิงประจักษ์ สามารถอภิปรายผลการวิจัยจากแบบจำลองที่ประมาณการได้โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาคที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแสดงถึงผลกระทบของปัจจัยต่าง ๆ ต่อรายรับจากนักท่องเที่ยวชาวไทยและรายรับนักท่องเที่ยวต่างชาติท่องเที่ยวในประเทศไทย ได้ดังนี้

อัตราราคาห้องพักเฉลี่ย สามารถอธิบายรายรับจากนักท่องเที่ยวชาวไทยท่องเที่ยวในประเทศไทยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่ออัตราราคาห้องพักเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้รายรับจากนักท่องเที่ยวชาวไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.435 ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Akkarapol, A. and Pattanarangsun, P. (2017) ทั้งนี้ อาจมาจากอิทธิพลทางสังคมที่ผู้บริโภคปรารถนาบริโภคของที่มีราคาสูงตาม Velben Effect (Konovalova A. and Vidishcheva E., 2013) ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้หากผู้บริโภคตัดสินคุณภาพของสินค้าจากราคา โดยมีความคิดว่ายิ่งสินค้ามีราคาสูงมากเท่าใด คุณภาพสินค้ายิ่งดีขึ้นมากเท่านั้น ในกรณีของการท่องเที่ยว จึงเป็นเหตุให้ยิ่งราคาห้องพักราคาสูง ยิ่งจูงใจให้นักท่องเที่ยวมีความประสงค์อยากมาพักมากขึ้น ส่งผลให้อุปสงค์การท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของประเทศไทย สามารถอธิบายรายรับจากนักท่องเที่ยวชาวไทยท่องเที่ยวในประเทศไทยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อดัชนีราคาผู้บริโภคเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้รายรับจากนักท่องเที่ยวชาวไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.974 ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่วางไว้ เนื่องจากอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปนั้น แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของค่าครองชีพและแสดงถึงอัตราเงินเฟ้อของประเทศ ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hanafiah and Harun (2010) ที่กล่าวว่า ดัชนีราคาผู้บริโภคในประเทศกำลังพัฒนาจะมีค่าสูง เกิดจากการที่รัฐบาลมีการจัดสรรงบประมาณ เพื่อใช้การพัฒนาประเทศ ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศอีกด้วย ส่งผลให้อุปสงค์การท่องเที่ยวเพิ่มสูงขึ้น

ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค สามารถอธิบายรายรับจากนักท่องเที่ยวชาวไทย ในแบบจำลองที่ 1 ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้รายรับจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.407 เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ เนื่องจากดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคเป็นเครื่องชี้วัดความรู้สึกของผู้บริโภครวมถึงนักท่องเที่ยวที่มีความเชื่อมั่นต่อภาวะเศรษฐกิจ สะท้อนให้เห็นว่าการใช้จ่ายของผู้บริโภคในขณะนั้นมีทิศทางที่ดีขึ้น ซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจโดยรวม อีกทั้งมีความมั่นใจในเสถียรภาพของรายได้ของตน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Akkarapol, A. and Pattanarangsun, P. (2017) และในแบบจำลองที่ 2 ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคสามารถอธิบายรายรับจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ เมื่อดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้รายรับจากนักท่องเที่ยวต่างชาติลดลง ร้อยละ 0.736 เนื่องจากดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคเป็นเพียงความเชื่อมั่นภายในประเทศเท่านั้น การที่ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคเพิ่มขึ้น เป็นผลมาจากการที่รัฐบาลดำเนินมาตรการและนโยบายต่าง ๆ เช่น มาตรการส่งเสริมการใช้จ่ายในประเทศเพื่อกระตุ้นการบริโภคและการท่องเที่ยว ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยหันมาท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้น ตามผลการวิเคราะห์ในแบบจำลองที่ 1 ในขณะเดียวกัน ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวอย่างจำกัดทำให้นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมายังประเทศไทยมีความสนใจในการท่องเที่ยวน้อยลงและปรับตัวไปทำกิจกรรมอื่น ๆ เช่น นักลงทุนต่างชาติสนใจลงทุนในธุรกิจการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ทำให้ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ หมวดท่องเที่ยวและสันทนการเพิ่มขึ้นตามไปด้วย นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ อีก อาทิ ภาวะเศรษฐกิจโลก ถ้าในขณะนั้น ภาวะเศรษฐกิจโลกตกต่ำจะทำให้อุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติน้อยลง

ดัชนีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศทั่วโลก สามารถอธิบายรายรับจากนักท่องเที่ยวต่างชาติได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อดัชนีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในทั่วโลก เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้รายรับจากนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มขึ้น 2.285 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ ดัชนีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในทั่วโลกจะสะท้อนถึงระดับรายได้ของประเทศของนักท่องเที่ยวได้ จากการวิเคราะห์ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์อันเนื่องจากรายได้ จะพบว่า การท่องเที่ยวเป็นสินค้าปกติ (Normal Goods) เมื่อนักท่องเที่ยวมีอำนาจซื้อสินค้าและบริการเพิ่มมากขึ้น ย่อมส่งผลให้รายรับจากนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อิศรา เลิศศุภวงศ์ (2550) ที่กล่าวว่า ถ้ามูลค่ารวมผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของทุกประเทศทั่วโลกมีค่าเพิ่มขึ้นก็จะแสดงว่ารายได้ของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

ราคาน้ำมันดิบเวสต์เท็กซัส สามารถอธิบายรายรับจากนักท่องเที่ยวชาวไทย ในแบบจำลองที่ 1 และรายรับจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ ในแบบจำลองที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ ในแบบจำลองที่ 1 เมื่อราคาน้ำมันดิบเวสต์เท็กซัส เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้รายรับจากนักท่องเที่ยวชาวไทยลดลงร้อยละ 0.428 และในแบบจำลองที่ 2 เมื่อราคาน้ำมันดิบเวสต์เท็กซัส เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้รายรับจากนักท่องเที่ยวต่างชาติลดลง ร้อยละ 0.848 เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ เนื่องจากราคาน้ำมันดิบเป็นตัวแทนของต้นทุนการเดินทางที่จะสะท้อนราคาส่วนหนึ่งของสินค้าและบริการการท่องเที่ยว มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานศึกษาของ Pattanarangsun, P. (2018) ที่กล่าวว่า ราคาน้ำมันดิบมีความสัมพันธ์เชิงลบกับจำนวนนักท่องเที่ยว

อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในรูปเงินบาทต่อเงินดอลลาร์สหรัฐ สามารถอธิบายรายรับจากนักท่องเที่ยวต่างชาติได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ เมื่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้รายรับจากนักท่องเที่ยวต่างชาติลดลงร้อยละ 3.620 ซึ่งไม่เป็นตามข้อสมมติที่วางไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hanafiah and Harun (2010) ที่กล่าวว่า อัตราแลกเปลี่ยนจะส่งผลกระทบต่อทางลบหรือทางบวกก็ได้ ไม่มีผลต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวในประเทศ และจากงานวิจัยของธนาคารกรุงไทย ได้ทำการวิเคราะห์นักท่องเที่ยวชาวจีน ซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในประเทศไทยจำนวนมาก พบว่าค่าเงินไม่มีอิทธิพลอย่างมีนัยต่อจำนวนนักท่องเที่ยวจีนเดินทางเที่ยวต่างประเทศ แต่ในทางกลับกัน พบว่า ประเด็นอ่อนไหวของแต่ละประเทศกลับมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวต่างประเทศค่อนข้างมาก เช่น เหตุการณ์เรือล่มที่ภูเก็ต เป็นต้น

การใช้นโยบายมาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวจังหวัดท่องเที่ยวหลัก สามารถอธิบายรายรับจากนักท่องเที่ยวชาวไทยได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ เมื่อมีการใช้นโยบายมาตรการภาษีสนับสนุนท่องเที่ยวจังหวัดหลักเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้รายรับจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ท่องเที่ยวในประเทศไทย ลดลงร้อยละ 0.219 ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลสถิติจำนวนผู้เยี่ยมเยือนและรายได้จากผู้เยี่ยมเยือน จังหวัดท่องเที่ยวหลักของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

การใช้นโยบายมาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวจังหวัดท่องเที่ยวรอง สามารถอธิบายรายรับจากนักท่องเที่ยวชาวไทยได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ในทิศทางเดียวกันข้าม กล่าวคือ เมื่อมีการใช้นโยบายมาตรการภาษีสนับสนุนท่องเที่ยวจังหวัดหลักเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้รายรับจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.157 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิพรรณ ชูวรรณ์ (2559) ที่ทำการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า นักท่องเที่ยวมีความเห็นว่าการลดหย่อนภาษีท่องเที่ยวทำให้มีการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น เนื่องจากในปัจจุบันรัฐบาลได้มีการกระตุ้นกิจกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหลากหลายรูปแบบ เพื่อกระตุ้นระบบเศรษฐกิจภายในประเทศ โดยรัฐบาลมีการประชาสัมพันธ์ มาตรการต่าง ๆ เช่น สื่อทางโฆษณา แผ่นพับ หรือแม้แต่สื่อออนไลน์ เพื่อให้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการนำมาใช้ลดหย่อนภาษีในช่วงปลายปี

ช่วงเวลาในไตรมาสที่หนึ่งและไตรมาสที่สี่ ของแต่ละปี สามารถอธิบายรายรับจากนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทิศทางเดียวกัน โดยเมื่อถึงช่วงเวลาในไตรมาสที่หนึ่งและสี่ของแต่ละปี จะส่งผลให้รายรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.126 เนื่องจากช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงที่ครอบคลุมถึงช่วงเทศกาลพักผ่อนยาว เช่น เทศกาลปีใหม่ เทศกาลตรุษจีน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษา พบว่า ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคสามารถอธิบายรายรับจากนักท่องเที่ยวชาวไทย ดังนั้น รัฐบาลควรกำหนดมาตรการที่สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภคหรือนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มขึ้น ทั้งในด้านของการกระตุ้นการ

บริโภคในประเทศและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติมากขึ้น เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจ รวมถึงความสามารถในการแข่งขันทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติมากขึ้น

จากการศึกษา พบว่า การใช้นโยบายมาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวส่งผลต่อรายรับจากนักท่องเที่ยวชาวไทยท่องเที่ยวในประเทศไทย ดังนั้น ควรมีการดำเนินนโยบายสนับสนุนการท่องเที่ยวจังหวัดหลักให้ควบคู่กับจังหวัดรอง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการท่องเที่ยวในประเทศให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษานี้มีข้อจำกัดในเรื่องของจำนวนข้อมูลของบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยว (Tourism Satellite Account: TSA) โดยได้รับข้อมูลในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี 2553 ถึงไตรมาสที่ 2 ของปี 2562 อาจทำให้ผลลัพธ์ที่ได้จากการคำนวณจากแบบจำลองเกิดความคลาดเคลื่อน ทั้งนี้ หากผู้ที่สนใจต้องการศึกษาเพิ่มเติมควรเพิ่มจำนวนข้อมูลให้มากยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มความแม่นยำยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมสรรพากร (2562). กฎกระทรวง ฉบับที่ 335 (พ.ศ. 2561) ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (Online). <https://www.rd.go.th/publish/6160.0.html>, 13 ตุลาคม 2562.
- กรมสรรพากร (2562). กฎกระทรวง ฉบับที่ 344 (พ.ศ. 2561) ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (Online). <https://www.rd.go.th/publish/6160.0.html>, 13 ตุลาคม 2562.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2562). บัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยว (TSA) (Online). https://mots.go.th/more_news_new.php?cid=427, 2 ธันวาคม 2562.
- มิ่งสรรพ ขาวสอาด และคณะ. (2556). เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยการท่องเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่ 1. เชียงใหม่: ล็อคอินดีไซน์เวิร์ค.
- วิพรรณ ชูอรุณ. (2559). พฤติกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวไทย หลังจากมีการใช้นโยบายมาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวและจัดอบรมสัมมนา. ปรินญาเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อิสรา เลิศสุวงค์. (2550). อุปสงค์การท่องเที่ยวและบทบาทความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย. ปรินญาเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์บัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Akkarapol, A. and Pattanarangsun, P. (2017). **Modelling Tourism Demand for Koh Lan as Early Economic Warning**. Journal of Business, Economics and Communications, 12(1), 73-88.
- Chinnakum, W. and Boonyasana, P. (2017). **Modelling Thailand tourism demand: a dual generalized maximum entropy estimator for panel data regression models**. Thai Journal of Mathematics, 67-78.
- Dwyer, L. and Forsyth, P. (1993). **Assessing the benefits and costs of inbound tourism**. Annals of Tourism Research, 20(4), 751-768.
- Hanafiah, M. and Harun, M. (2010). **Tourism demand in Malaysia: A cross-sectional pool time-series analysis**. International Journal of trade, economics and Finance, 1(1), 80-83.
- Konovalova, A. and Vidishcheva, E. (2013). **Elasticity of demand in tourism and hospitality**. European Journal of Economic Studies, (2), 84-89.
- Pattanarangsun, P. (2018). **The Estimation of International Tourism Demand Share for Thailand by Characteristic Model**. Economics and Public Policy Journal, 9(17), 75-97.

NICHSS 1/2020

PROCEEDINGS

**11th National and International Conference
on Humanities and Social Sciences**

**25-26 May 2020
Phranakhon Rajabhat University,
Bangkok, Thailand**

**Editor
Attapol Kuanliang**

	Page
Factors Affecting the Decision on Choosing Housing Loan of Government Housing Bank, in Changwat Chon Buri Warisara Chamchoy and Pat Pattanarangsun	161
The Cost Comparation of Investment on Forklift of Y Company Limited Grittanat Issararuk and Bhisanuwat Thaweewat	170
The Impact of Tax Measures and Macroeconomic Factors on the Total Income from Tourism in Thailand Jarawee Siri and Pat Pattanarangsun	178
A Feasibility Study of Investment on Truck Fleet of T Company Limited Kansiree Punyarikanon and Bhisanuwat Thaweewat	186
Factors Affecting On-Time Water Bill Payment of Customers of The Provincial Waterworks Authority, Sriracha Branch Nayika Ror-ngarm and Sri-on Somboonsup	194
Factors Affecting the Use of Mobile Banking Service of Government Housing Bank Customers, Sahaphat Industrial Park Laemchabang Branch, Chon Buri Province Thanyporn Wattanasin and Sri-on Somboonsup	202
Factors Affecting Voters' Decision in the National Election of Member of Parliaments in 2019: A Case Study of Phetchaburi Electoral District 2 Pakpoom Sangploy	211
Public Attitudes towards the Economic Role of the Thai Government LED by GEN. Prayut Chan-o-cha During 2014-2019: A Case Study of Rayong City Municipality, Mueang District, Rayong Province Walaiphan Phornwongloet	219
Students' Perception towards Service Quality of Private Higher Educational Institution in Bangladesh Azizul Hassan	228
Comments on the Implementation of Ecowas Convention on Small Arms and Light Weapons Umoru Adejo Yakubu	229